

БЪЛГАРСКА
СЪДИЙСКА
АСОЦИАЦИЯ

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 314 К, 9/17г
Дата 27.11.19г

**ДО: КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

**ОТ: „БЪЛГАРСКА СЪДИЙСКА
АСОЦИАЦИЯ“, ЕИК: 175213045, седалище и
адрес на управление: гр. София 1303, р-н
„Възраждане“, ул. „Пиротска“ № 37, ет. 2**

ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 9/2019 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Делото е образувано на 13.06.2019 г. по искане на състав на Върховния административен съд (ВАС) за установяване на противоконституционност на чл. 142, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) (обн. - ДВ, бр. 30/11.04.2006 г.; посл. изм. и доп., бр. 77/18.09.2018 г.) и чл. 229, ал. 1, т. 6 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) (обн. - ДВ, бр. 59/20.07.2007 г.; посл. изм. и доп., бр. 38/10.05.2019 г.), приложим на основание чл. 144 АПК в съдебното административно производство. С определение от 17.09.2019 г. сте допуснали до разглеждане по същество искането за установяване на противоконституционност на чл. 142, ал. 1 от АПК като сте отклонили искането им за установяване на противоконституционност на чл. 229, ал. 1, т. 6 ГПК приложим на основание чл. 144 АПК и сте прекратили производството в тази му част.

Въз основа на отправената до Българска съдийска асоциация покана за вземане на отношение по въпроса, представяме пред Вас, настоящето становище. Считаме, че поставеното от тричленния състав на ВАС искане за установяване и обявяване на противоконституционността на нормата съдържаща се в чл. 142, ал. 1 АПК за неоснователно. В подкрепа на това излагаме следните аргументи:

Уредбата на чл. 142, ал. 1 АПК указва на административните съдилища как следва да бъде извършена преценка относно съответствието на закона с оспорените пред тях административни актове. Нормата е в унисон с конституционната норма на чл. 151, ал. 2, както и с нормата на чл. 6, ал. 1, като е напълно съобразена с характерните особености на административното производство.

Издаването на административни актове се извършва от компетентните органи по тяхна инициатива – при наличие на уредените в закона предпоставки, задължаващи ги в условията на обвързана компетентност или оправомощаващи ги въз основа на собствената си преценка да издадат такива при условията на оперативна самостоятелност. Индивидуалният административен акт може да бъде издаден и по искане на гражданин или организация и при определени от закона случаи от прокурора, омбудсмана, по-горестоящ или друг административен орган. Освен това, при издаване на административните актове органите следва да спазват основните принципи посочени в Глава II АПК, първият от които е за законност, установен в чл. 4, предвиждащ, че административните органи действат само и единствено в рамките на правомощията си, посочени в закона. Цитираната разпоредба е в съответствие с нормата на чл. 4, ал. 1 КРБ, предвиждаща, че Република България е правова държава и се управлява според Конституцията и законите на страната.

В хармония с основния закон законодателят е въвел задължение в нормата на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК отнасящо се до административните органи, съобразно което при издаване на административните актове в съдържанието им да бъдат посочени правните основания за това. Нормата намира приложение и по отношение на общите административни актове по силата на препращащата разпоредба на чл. 74 АПК.

Въз основа на изложеното дотук следва извода, че административните органи са длъжни да издават актовете си прилагайки действащото към момента на издаването им законодателство, а въведеното правило на чл. 142, ал. 1 АПК е в изпълнение на конституционните норми на чл. 4, ал. 1 и чл. 6, ал. 2 КРБ и обезпечава правната сигурност в държавата и равенството на гражданите пред закона.

Изложено е становище, според което чл. 142, ал. 1 АПК следва да бъде обявен за противоконституционен и на основание, че не е в синхрон с правната уредба в другите процесуални закони, включително и в част от другите съдебни административни производства след изменението на АПК (обн. ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.). Визирана е разпоредбата на чл. 192а от АПК, според която съответствието на подзаконовия нормативен акт с материалния закон се преценява към момента на постановяване на съдебното решение. В случая позоваването на тази разпоредба е неудачно с оглед установеното в чл. 75, ал. 2 АПК, където законодателят изрично е определил, че нормативните административни актове се издават по прилагане на закон или подзаконов нормативен акт от по-висока степен, в което е основната им разлика от индивидуалните и общите административни актове.

Извършената е съпоставка на чл. 142, ал. 1 АПК и с нормата на чл. 2 от Наказателния кодекс, която се отнася за основен принцип в наказателното правораздаване и гласи, че съдът прилага онзи закон, който е бил в сила по време на извършването на престъплението, но в случай, че до влизане на присъдата в сила бъдат приети законодателни промени, то тогава ще се прилага именно законът, който е най-благоприятен за деенца. Въпросният паралел е още по-неподходящ и не следва да бъде взет предвид, тъй като материята и правоотношения, които урежда НК са съвсем различни.

Фактът, че съгласно чл. 151, ал. 2, изр. Второ КРБ и чл. 22, ал. 2 от Закона за Конституционния съд актовете, които са обявени за противоконституционни не се прилагат от деня на влизането в сила на решението на КС не обосновава извод за противоконституционност на нормата на чл. 142, ал. 1 АПК.

Считаме, че при законоустановеното задължение на административните съдилища да съобразят съответствието на оспорения пред тях административен акт с действащия материален закон към момента на издаването му, съгласно чл. 142, ал. 1

АПК, след възобновяването на спряно по реда на чл. 229, ал. 1, т. 6 ГПК във вр. с чл. 144 АПК и постановеното решение на КС, с което е обявена противоконституционност на приложима законова норма, няма основания за обявяване на противоконституционност на нормата.

Съобразно чл. 151, ал. 2 КРБ обявяването на закон за противоконституционен действа занапред – от деня на влизане в сила на решението на КС, като законодателят е възприел този принцип за да обезпечи запазването на правната сигурност и доверието в адресатите на закона, което произтича от оборимата презумпция за неговата валидност. Освен това следва да бъде отчетено и наличието на нормата на чл. 22, ал. 4 ЗКС, предвиждаща задължение за органа, постановил противоконституционния акт да уреди възникналите правни последици от това.

Въз основа на изложените аргументи, Българска съдийска асоциация е на мнение, че оспорената разпоредба на чл. 142, ал. 1 АПК не противоречи на чл. 152, ал. 2 от Конституцията на Република България и поради това не следва да бъде обявена за противоконституционна.

**Председател на
Българска съдийска асоциация: ...**

/Росица Велкова/